

ЛЕКЦІЯ 3. ПОЛІТИЧНА
ДІЯЛЬНІСТЬ І ПОЛІТИЧНІ
ВІДНОСИНИ

ПЛАН

- 1. Поняття, зміст, типологія політичної діяльності.
  - 2. Політична участь та політичне функціонування як компоненти політичної діяльності.
  - 3. Політичні відносини: типологія, форми та функції.
-

- « Держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією України і законами України»

- Конституція України, ст.15

ОСНОВНІ КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДИ:

- 1. Право на участь в управлінні державними і суспільними справами (стаття 38)
- 2. Виборче право (стаття 38)
- 3. Право на свободу асоціацій (стаття 36)
- 4. Право на мирні збори (стаття 39)
- 5. Право на свободу думки та слова (стаття 34)
- 6. Петиційне право (стаття 40)

- **Політична діяльність** – сукупність дій окремих індивідів і великих соціальних груп (класів, партій, громадських організацій тощо), спрямованих на реалізацію їхніх політичних інтересів, насамперед, завоювання, утримання і використання влади

МОТИВИ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

```
graph TD; A[МОТИВИ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ] --> B[ПОЛІТИЧНІ ІНТЕРЕСИ]; A --> C[ПОЛІТИЧНІ ПОТРЕБИ]; A --> D[ПОЛІТИЧНА ВОЛЯ];
```

- **ПОЛІТИЧНІ ІНТЕРЕСИ**
  - ЗАГАЛЬНОНАРОДНІ
  - ВІДОМЧІ
  - КОЛЕКТИВНІ
  - НАЦІОНАЛЬНІ
  - СОЦІАЛЬНО – ГРУПОВІ
  - ОСОБИСТІ
- **ПОЛІТИЧНІ ПОТРЕБИ**
  - економічні,
  - соціальні
  - духовні
- **ПОЛІТИЧНА ВОЛЯ**

ФОРМИ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- **ЗА НАПРЯМАМИ ЗДІЙСНЕННЯ** – ДЕРЖАВНА, ПАРТІЙНА, ГРОМАДСЬКО - ПОЛІТИЧНА, КОМУНІКАЦІЙНО – ІНФОРМАЦІЙНА
- **ЗА СУБ'ЄКТАМИ ПОЛІТИКИ** – КЛАСОВА, СОЦІАЛЬНО – ГРУПОВА, НАЦІОНАЛЬНА, МІЖНАРОДНА, ІНДИВІДУАЛЬНА
- **ЗА СПЕЦИФІКОЮ ЗАВДАНЬ** – ТЕОРЕТИЧНА, ПРАКТИЧНА
- **ЗА ПОЛІТИЧНИМ ПРОСТОРОМ** – ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА, ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНА
- **ЗА СПЕЦИФІКОЮ СФЕР** – ВІЙСЬКОВА, ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ БЕЗПЕКИ ТА ІН.

ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗА А. КОЛОДІЙ)

БАЗОВІ (ПЕРВИННІ)
СУБ'ЄКТИ ПОЛІТИКИ
НЕІНСТИТУЦІЙНІ –
НАЦІЇ, КЛАСИ
СОЦІАЛЬНІ, СОЦІАЛЬНО-
ТЕРИТОРІАЛЬНІ І
СОЦІАЛЬНО – ДЕМОГРА
ФІЧНІ СПІЛЬНОТИ;
ЕНТНІЧНІ ТА РЕЛІГІЙНІ
ГРУПИ

ВТОРИННІ СУБ'ЄКТИ
ПОЛІТИКИ(ІНСТИТУЦІЙНІ) -
ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ, ПОЛІТИЧНІ
РУХИ, ГРОМАДСЬКО – ПОЛІ-
ТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ГРУПИ ТИСКУ

БЕЗПОСЕРЕДНІ СУБ'ЄКТИ
ПОЛІТИКИ - ПОЛІТИЧНІ
ЛІДЕРИ, ВЛАДНІ
СТРУКТУРИ, КЕРІВНІ
ОРГАНИ ПОЛІТИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ

КРИТЕРІЇ ТИПОЛОГІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- 1. За суб'єктами
  - 2. За об'єктами
  - 3. За рівнем інноваційності
-

РІВНІ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(ЗАЛЕЖНО ВІД МІСЦЯ СУБ'ЄКТІВ ПОЛІТИКИ У СУСПІЛЬНІЙ ТА ПОЛІТИЧНІЙ ІЄРАРХІЇ)

- **ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ**
– ВКЛЮЧЕННЯ ІНДИВІДІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ У ПРОЦЕС ПОЛІТИЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИРОБЛЕНИХ НА ПРАКТИЦІ ФОРМ ПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ
- **ПОЛІТИЧНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ** – ПРОФЕСІЙНА ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ. ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ, ПОВ'ЯЗАНЕ З УПРАВЛІННЯМ СУСПІЛЬСТВОМ ТА ПІДТРИМКОЮ ВЛАСНОЇ

ТИПИ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗА КІЛЬКІСТЮ І ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ПОЛІТИКИ) :

- **Індивідуальна** – індивідуальний акт протесту
- **Колективна** – сума індивідуальних дій з мінімальним ступенем організації (стихійний мітинг)
- **Групова** – сукупність політичних дій з високим рівнем організації (політичний страйк, повстання)
- **Загальносуспільна** (національно – визвольна боротьба, революція)

- ОБ'ЄКТИ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – СУСПІЛЬСТВО, АБО ЙОГО СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ; СУСПІЛЬНІ ГРУПИ

- ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА ТИПОМ ОБ'ЄКТІВ:

Спрямована
на здобуття
влади

Спрямована
на
створення,
удосконале
ння і заміну
політичних
інститутів

Спрямовану
на
вироблення,
здійснення
або
модифікацію
політичних
курсів

ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА РІВНЕМ ІННОВАЦІЙНОСТІ:

- ІННОВАЦІЙНА – ОРІЄНТОВАНА НА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНСТИТУЦІЙ І ОНОВЛЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ КУРСІВ ДЕРЖАВИ
- СТАБІЛІЗУЮЧА – ПРАГНЕ ЗБЕРЕГТИ ВСЕ ЦІННЕ В ІСНУЮЧИХ ПОЛІТИЧНИХ СТРУКТУРАХ
- КОНСЕРВУЮЧА – НАЦІЛЕНА НА НЕДОПУЩЕННЯ СУТТЄВИХ ЗМІН ВЗАГАЛІ
- РЕСТАВРАЦІЙНА – СПРЯМОВАНА НА ВІДНОВЛЕННЯ ВІДЖИЛИХ ІНСТИТУТІВ І ФОРМ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

ТИПИ ПОЛІТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ

:

- КОНФОРМІЗМ – ОРІЄНТАЦІЯ НА ЧУЖУ ДУМКУ, ПРИСТОСУВАННЯ ДО ІСНУЮЧИХ УМОВ, ПОЗИЦІЯ «ЯК УСІ, ТАК І Я»
- ІНДИФЕРЕНТНІСТЬ – БАЙДУЖЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПОЛІТИКИ
- ПОЛІТИЧНИЙ АКТИВІЗМ – АКТИВНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ДО ПОЛІТИЧНОГО, СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ

- РІЗНОВИДИ:
- ІНДИВІДУАЛЬНА І КОЛЕКТИВНА
- АКТИВНА І ПАСИВНА
- СТИХІЙНА І СВІДОМА
- ЗАКОННА І НЕЛЕГАЛЬНА
- ОРГАНІЗОВАНА І НЕОРГАНІЗОВАНА
- ТРАДИЦІЙНА І НОВАТОРСЬКА
- ФОРМИ:
- МІТИНГИ
- ДЕМОНСТРАЦІЇ
- СТРАЙКИ
- ПІКЕТУВАННЯ
- РЕФЕРЕНДУМ
- ВИБОРИ
- ЧИТАННЯ ПРЕСИ, ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИХ ПЕРЕДАЧ

ПОЛІТИЧНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ:

- **РІЗНОВИДИ:**

- ДІЯЛЬНІСТЬ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ, УРЯДУ
- ДЕПУТАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
- МУНІЦИПАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ
- ПАРТІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
- ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІТОЛОГІВ, ІДЕОЛОГІВ ТОЩО

- **ФОРМИ:**

- ДОБІР І ВИКОРИСТАННЯ КАДРІВ
- ВИЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
- КОНТРОЛЬ ЗА ЇХ ВИКОНАННЯМ

- ПОЛІТИЧНІ ВІДНОСИНИ –
ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ
ПОЛІТИКИ З МЕТОЮ
СВІДОМОМОГО
ВИКОРИСТАННЯ
ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ,
РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ
ІНТЕРЕСІВ І ПОТРЕБ

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН :

- Різноманітність форм
- Зумовленість соціально – економічними відносинами і культурним рівнем суспільства
- Визначеність політичними інтересами і потребами
- Вираження у сфері боротьби за владні повноваження
- Регулювання по відношенню до інших видів суспільних відносин
- Охоплення широких мас і їх спільностей, та організаційних структур
- Вплив на забезпечення соціальної стабільності

ТИПОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН:

- **ЗА ХАРАКТЕРОМ СОЦІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ –**
МІЖНАРОДНІ, МІЖНАЦІОНАЛЬНІ, МІЖ СОЦІАЛЬНИМИ
ГРУПАМИ, МІЖ ОСОБАМИ **ЗА**
ОРГАНІЗАЦІЄЮ СОЦІАЛЬНИХ СУБ'ЄКТІВ ПОЛІТИКИ –
МІЖДЕРЖАВНІ, МІЖПАРТІЙНІ, МІЖ ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'
ЄДНАННЯМИ, ДЕРЖАВНО – ПАРТІЙНІ
- ЗА ХАРАКТЕРОМ ВІДНОСИН МІЖ СУБ'ЄКТОМ І ОБ'
ЄКТОМ ПОЛІТИКИ –** ВІДНОСИН ПАНУВАННЯ,
ПІДКОРЕННЯ; ПАРТНЕРСЬКІ
- ЗА ХАРАКТЕРОМ УПОРЯДКОВАНОСТІ –**
КООРДИНАЦІЙНІ; СУБОРДИНАЦІЙНІ
- ЗА ХАРАКТЕРОМ РІЗНИХ СФЕР ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ**
– ЗАКОНОДАВЧІ, УПРАВЛІНСЬКІ, СУДОВІ

ОСНОВНІ ФОРМИ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН:

- Політична позиція
- Політичне співробітництво
- Політичний компроміс
- Політична конкуренція
- Політична консолідація
- Політична конфлікт
- Політична боротьба

ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН:

- Об'єднувальна
  - Координаційна
  - Соціально – політичного творення
  - Діяльнісна
-

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

